

PROSJEKT PURA: “VANNOMRÅDE BUNNEFJORDEN MED ÅRUNGEN- OG GJERSJØVASSDRAGET”

Til stede:	Linda Malm Schmidt, Frogn kommune Edle Ludvigsen, Ås kommune Anne Siri Haddeland, Oslo kommune Wenche Dørum, Nesodden kommune Anita Borge, PURA Björn Sederholm, Ski kommune
Forfall:	Helge Klevengen, Ski kommune Hilde Bergheim Naustdal, Oppegård Kommune Pernille Sandemose, Frogn kommune
Møtegruppe:	Temagruppe Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse
Møtested:	Ås kommune, Kommunalteknisk avd., Myrveien 16
Møtetid:	18.01.2018 kl. 11:30-15:00
Referent:	Björn Sederholm
Neste møte:	Oppegård kommune, UTE, Sofiemyrveien 8, torsdag 24. mai kl. 11:30-15:00

Sak nr	Tema	Ansvarlig
1	Godkjenning av møtereferat fra 01.02.2017 og 14.09.2017 <i>Referatene godkjennes og legges ut på PURAs hjemmeside.</i>	Anita
2	Utbedringer/arbeider og tilsyn i spredt bebyggelse 2018 Runde rundt bordet. Status for arbeidet i 2017 og planer for 2018. <u>Ski:</u> <ul style="list-style-type: none"> Ski er i hovedsak ferdig med oppryddingen i PURAs område Siden Ski og Oppegård skal slåes sammen er det et ønske om felles rammeavtale for tilsyn for begge kommunene. Tilbudsforespørsel for felles rammeavtale som skal gå over 7 år, er skrevet og er oversendt til økonomiavdelingen i Ski, som skal se på dette sammen med Oppegård. <u>Nesodden:</u> <ul style="list-style-type: none"> Ingen nye tilsyn siden siste møte. Nesodden foretar dokumenttilsyn, før rapportering. 	Alle

	<p><u>Oppegård:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Et par nye anlegg i spredt bebyggelse. • Samarbeider med Ski for å få på plass en rammeavtale for tilsyn. <p><u>Frogn:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • I 2017 ble det ført tilsyn med ca. 110 gråvannsanlegg og 225 minirensesanlegg innenfor PURAs område. • Planlegger tilsyn på resterende 30 gråvannsanlegg 1. halvår 2018. • Planlegger å sende ut ca. 100-150 pålegg om opprydding. <p><u>Ås:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Har fått noen søknader på nye anlegg – mest hytter • Fører tilsyn i forbindelse med søknadene – går saktere enn planlagt • Vil gi pålegg om oppgradering av gamle anlegg neste år • Driftsassistansen har utført ca. 60 tilsyn (ikke 100, som tidligere rapportert) i nordre del av Ås kommune. Målet for 2018 er å foreta 140 tilsyn. <p><u>Oslo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppegård har avtale med Oslo om påslipp fra Bålerud (når sjøledningen er lagt). • Ikke utført tilsyn siden forrige møte. Utført de tilsyn kommunen mener de skal. Ingen nye, planlagte tilsyn. • Ukjent antall anlegg – 1 anlegg? Antatt 0,25 boenheter – hytte. 	
3	<p>Utbedringer/arbeider på kommunalt ledningsnett Runde rundt bordet. Status for arbeidet i 2017 og planer for 2018.</p> <p><u>Ski:</u> <u>Under utførelse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kongslia: Del av Ski - Haugbro: 500 m ny VL (vannledning), 250 m rehabilitert SP (spillvannsledning). Arbeidene pågår fortsatt. • Industriveien: Pumpestasjonen nedlegges og 700 m SP samt tilsvarende lengde pumpepillvannsledninger skal rehabiliteres • Ski stasjon: Rehabilitering av 750 m SP, OV (overvannsledning) & VL. Legging av 300 m ny spillvannsledning, samt 1000 m ny pumpepillvannsledning. • Orreveien (Siggerud): 240m SP, OV & VL rehabiliteres <p><u>Ferdig:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Måltrostveien 16-39: 230 m VL, SP og overvannsledning OV er rehabilitert • Fuglestien: 250 m VL, SP og OV rehabilitert. • Haugerveien: Rehabiliterert 90 m VL og OV, 10 m SP. <p><u>Planlagt 2017/18:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Eikeliveien fortau: 500 m ny OV, 400 m rehab. VL. 	Alle

- Ski - Haugbro: Planlagt oppstart i 2017 – til sammen ca. 6 km ny SP og VL, for å erstatte eksisterende ledning.
- Siggerud: Noen km med ledningsrehabilitering. Måsaveien og Fuglestien utført, Orreveien under utførelse, Rugdeveien sent 2018?
- Åsenveien: Ca. 180 m VL, OV og SP; 80 m rehabilitert og 100 m nytt anlegg.
- Finstad – Ellingsrud: Rehabiliterert 350 m SP. Utsatt til 2019/20
- Hebekk: Ca. 2 km SP og OV rehabilitert (2017 – 2018)
- Finstadbekken (Ski Vest): Oppgradering av eksisterende ledningsnett for å møte utbygging i Ski Vest
- Parkveien: 380 m SP, OV & VL – planlagt utført i 2018.
- Parkveien 2c & 4: Rehabilitering av OV & SP – utføres i samarbeid med utbygger av området.

Tiltaksplanene i Ski er under revisjon. Må se på oppgradering av eksisterende ledningsnett for å kunne møte boligveksten i kommunen. Ny plan kommer i løpet av våren 2018.

Sammenslåingen av Ski og Oppegård gir 60.000 innbyggere. Forventet vekst innen 2030 er 80.000 innbyggere.

Nesodden:

- Nye kommunale ledninger for vann og avløp legges nå fra Bomansvik brygge opp til fylkesvei 156. Deretter kobles vannledningen inn på den nye vannledningen som går opp til det nye høydebassenget i åsen ovenfor Jaer skole. Planlagt ferdig lagt mars/april 2018. Det nye høydebassenget er nå under oppføring. Blir ferdig i god tid før vannledningen er ferdig lagt. Bassenget og ledningsnettet kan etter planen tas i bruk første halvdel 2018.

Ås:

- Campus Ås: Noe rehabilitering gjenstår fortsatt. Kommunen skal overta anlegget etter ferdigstilling.
- Det er rehabilitert ca. 800 m ledningsnett ved Togrenda (Vinterbro). Planlagt ca. 2000 m i 2018.

Frogn:

- Ingen prosjekt på kommunalt avløp eller overvann i PURAs område.

Oppegård:

- Ormerudveien: 418 m vannledning og 314 avløpsledning
- Greverud senter: 272 m vannledning og 218 m avløpsledning
- Bekkeliveien: 62 m vannledning
- Mastemyr: 130 m vannledning og 30 m avløpsledning
- Haukeliveien- Skiveien: 20 m vannledning og 480 m avløpsledning
- Bekkeliveien – Utsiktsveien: 849 m vannledning og 815 m avløpsledning
- Landerudsenteret: 265 m vannledning

	<ul style="list-style-type: none"> • Råvannspumpeledning: 120 m <p>Utbedringer i 2017: 1,4 % på spillvannsnettet, 1,5% på vannettet. Målet for 2017 var 1,5 % på begge. Mål for 2018 er 2 % utskiftning.</p> <p>Oslo: Ingenting å melde</p>	
4	<p>Andre viktige aktiviteter/hendelser i din kommune som også bør rapporteres?</p> <p>Pågår andre aktiviteter som kan påvirke vannkvaliteten i din kommune – som ikke hører inn under sak 2 og 3 - men likevel bør rapporteres inn og tas med som hendelse i årsrapporten til PURA?</p> <p>Ski:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiviteten på deponiet i Assurdalen gir forhøyede nitrogenverdier til Tusse • Kommunen følger opp vannkvaliteten i Kongslia. Det stilles også krav til at privat utbygger følger opp dersom de skal utføre arbeid som kan føre til påvirkninger i vassdraget. <p>Oppegård:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen hendelser å melde. <p>Nesodden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen hendelser å melde. <p>Frogn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen hendelser å melde <p>Ås:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En stor hendelse i sommer (juni måned) på det nye fjøset ved Ås kirke. 2 store gjødseltanker pumpes over til Norderås. En lekkasje på ledningen gjorde at det rant gjødsel ut i 2 fangdammer. Fangdammene er laget i forbindelse med bekken til Årungen (Norderåsbekken). Førte til høyt fosforinnhold i fangdammene. Landbrukskontoret og PURA er inne i saken. Pågår fortsatt – nytt møte i vinter. 	<p>Alle</p> <p>Anita</p>
5	<p>Drift/vedlikehold av sandfang</p> <p>Runde rundt bordet. Pålegg fra Fylkesmannen - status.</p> <p>I forbindelse med Fylkesmannens pålegg har NMBU v/Oddvar Lindholm, sammen med Fylkesmannen, sendt ut et skjema hvor kommuner bes melde inn data. Disse dataene vil bl.a. benyttes på Fylkesmannens overvannsseminar 7. mars.</p> <p>Nesodden ikke med i oversikten – Linda oversender til Wenche.</p> <p>Oppegård:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kartlagt alle sandfang. • Norsk Gjenvinning har begynt å tømme og registrere, vil stå for tømmingen. 	<p>Alle</p> <p>Linda</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Lager en tømmerutline basert på resultatene av pågående tømninger. <p><u>Ski:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartleggingen av sandfang i Ski kommune er ferdig, og lagt inn i kartverket. Sortert etter kommunal, privat og statlig. Jobber med å korrigere noen innmålinger i Ski sentrum – dobbelt- & trippelregistreringer. • Ca. 2000 kommunale sandfang i Ski kommune. • Har startet tømningen i Ski. • Endelig system i 2018, men har ikke penger for dette. • Kommunen ser på et mulig deponi på Gran for forurensede masser – mye kortere enn å kjøre helt til Drammen. – Ikke aktuelt med deponi på Gran foreløpig. <p><u>Frogn:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kartlagt ca. 300 sandfang – vil kartlegge resterende før sommeren. • Tømmer p.t. ca. 100 sandfang årlig i hele kommunen. <p><u>Nesodden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartleggingen er nesten ferdig – deler av Fagerstrand gjenstår. • Gjenstår å lage en plan for tømningen. Rammeavtale må utarbeides. • Kommunen undersøker om det finnes utstyr for egen rensing av sanden (dyr levering da sanden går som spesialavfall). – Finnes foreløpig ingen slike system. <p><u>Ås:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er ikke ferdig med registrering – Norconsult inne, vil fortsette i 2018. Det planlegges et system for mottak. Veiavdelingen eier alle sandfang, kostnadene for drift og vedlikehold skal inn her. <p><u>Oslo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Har ingen sandfang i PURAs område. • Et pilotprosjekt med feiing av gater er gjennomført. Dette skal ha som effekt at sandfangene blir mindre belastet. • Tømmer ca. 1000 årlig i hele kommunen. 	
6	<p>Overvann Runde rundt bordet. Status for arbeidet for å redusere ulempene ved overvann i kommunene.</p> <p><u>Oppegård:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ved utbedringer på kommunalt anlegg prøver man å separere felleskummer. • Kommunen har fokus på blågrønn faktor ved alle byggesaker. • Jobber med flommodellering for Kolbotn. • Vurderer å opparbeide et regnbed som pilotprosjekt. <p><u>Ski:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sweco har utarbeidet "Overvannsplan som premissgivende forvaltningsverktøy". Denne skal ligge til grunn for overvannshåndteringen i kommunene, og 	Alle

	<p>strategi i tråd med denne utarbeides.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Føringer fra overvannsplanen kommer inn i revisjon av VA-norm. • Jobber med å lage gode bestemmelser i ny kommuneplan angående overvann, samt flom. <p><u>Nesodden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartportalen har et eget kartlag som viser områder med flomfarer – inntil bekker, dammer etc. • Kommunen jobber med reduksjon av fremmedvann og monterer også overløpsmålere på pumpestasjoner med store overløp. • Multiconsult skal utarbeide en sårbarhetsanalyse, med tilhørende kart. Denne analysen skal både vise omfang av mulige flomhendelser, samt analysere infrastruktur som kan være utsatt. <p><u>Ås:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • En overvannsnorm er utarbeidet, for kommunens egne tiltak og utbyggers ansvar. • Planavdelingen bør få bedre eierskap til overvannshåndteringen i kommunen. <p><u>Frogn:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Separerer kommunens felles avløpsanlegg i adskilte anlegg for spillvann og overvann. • Sanerer regnvannsoverløp. • Baserer overvannshåndtering i kommunen i økt grad på lokal overvannsdiskonering (LOD) kombinert med tradisjonelle rørledningssystemer for separat overvann der hvor LOD-tiltak er upraktisk. • Utfører tiltak som styrker infrastruktur til å håndtere og lede bort flomvann. <p><u>Oslo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • I PURAs område – ingen nevneverdige tiltak. • Oslo kommune har utarbeidet en del styringsdokumenter, inkludert veiledning for utbyggere. • Hovedmål: Fase ut sandfang, gjennom å benytte seg av andre løsninger for håndtering og rensing av overflatevann. 	
7	<p>Nedgravde oljetanker</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan jobber kommunene med sanering av oljetanker? • Vet vi hvor de ligger og hvordan er det evt. registrert? • Hvordan ser vi for oss å jobbe med dette fremover? <p><u>Ski:</u></p> <p>Fra Helge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ski valgte i 2006 å gå ut av samarbeidet som Ski og Oppegård hadde med Nordre Follo brannvesen, som den gang hadde fått ansvaret. Bakgrunnen for dette var NFB manglende oppfølging og oversendelse av saker der det var nødvendig med bruk av pålegg. 	Alle

	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen har gjennomført flere runder med kartlegging både ved utsendelse av registreringsskjema og befarings. Store deler av Ski sentrum og området rundt er undersøkt ved befarings og/eller samtale med huseier. • Det har blitt gjennomført flere informasjonskvelder både med Oljefri.no og Energiportalen. • Har tidligere sendt ut pålegg om kontroll av ståltanker som fortsatt er i bruk og som har overskredet kontrollintervallet på 5 år. • Vi har pr. d.d. 802 tanker som er registrert i bruk. Kommunen har årlig rapportering på antall tanker, tanktype osv. • Vi planlegger flere informasjonskvelder, men kommer til å avvente med videre tiltak til etter forbudet mot bruk av fossil brennstoff trer i kraft 1.1.2020. • Siden vi skal slå oss sammen med Oppegård, vil det også være naturlig å samordne rutiner og andre aktiviteter med dem. <p><u>Oppegård:</u> Fra Hilde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi vedtok forskrift for nedgravde oljetanker i 2013. Vi behandler veldig mange søknader om sanering av oljetanker uten oppgraving. Vi er strenge og tillater det kun dersom det ikke er fare for skade på bygning eller vei. <p><u>Nesodden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeider for tiden egen forskrift om nedgravde oljetanker. Vil informere innbyggerne når forskriften er vedtatt. Noe ligger allerede i KomTec. Noe informasjon til innbyggerne ligger ute på kommunens hjemmeside. <p><u>Frogn:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Egen forskrift, vedtatt i 2003. Krever fjerning av tanker som ikke lenger benyttes. <p><u>Ås:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Har et arkiv på nedgravde oljetanker. • Ønsker at tanker fysisk fjernes, men tillater tømning, rengjøring og gjenfylling, med kapp av rør – følger opp søknader på dette. 	
8	<p>Rapportering av data fra 2017 Ansvar og frister</p> <p>Det vil i den videre rapporteringen fra KOS-gruppen rapporteres inn til to systemer, 1) og 2):</p> <p>1) <u>Rapportering fra KOS-gruppen til datainnhentingssystemet Glommadata</u> (nytt navn).</p> <p>NMBU-studenter (engasjert av Østfold fylkeskommune, VRM) har kontaktet alle kommuner i regionen for å få linjekartfiler fra</p>	Anita

	<p>kommunenes VA-kart og data fra spredt avløp. Disse har blitt innlevert fra alle PURAs kommuner. Dette systemet vil så hente inn data fra andre baser (bl.a. WebGIS, Komtek, Saltkart osv.). Dette blir en del av Vann-nett-rapporteringsmodulen. Rapporteringsmodulen skal være god nok til at denne dekker all rapportering Norge skal sende EU.</p> <p><u>2) Rapportering fra KOS-gruppen via OneDrive-systemet</u> Dette skal fortsatt benyttes i årsrapporten for PURA: Tilførsler av total P og biotilgjengelig P fra kommunalt avløp, spredt bebyggelse og tette flater. Tilgang til OneDrive for 2017 åpnes snarlig. Frist for rapportering for 2017 er 19. februar.</p>	Edle Alle
9	<p>Fastsettelse av neste møtested og -dato Oppegård kommune, UTE, Sofiemyrveien 8. Torsdag 24. mai, 11:30 – 15:00.</p>	
10	<p>Eventuelt</p> <p>Nytt fra PURA: (settes opp som separat punkt til neste møte)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finstadbekken – møte i utvidet ad hoc-gruppe, inkludert grunneiere. Felling av trær og busker utført, vil begynne med etablering av terskler, plastring & rørutløp øverst vinteren 2018. Arbeider seg nedover. • Båtseptik – PURA har utarbeidet felles politisk sak for Nesodden, Ås, Frogn og Oppegård angående forbud mot utslipp av båtseptik. Nesodden har en forskrift som er utdatert mtp. hjemmel – oppdateres. • Nytt prosjekt – kunnskapsformidling om vegetasjonspleie langs vassdrag gjennom landbruksarealer. Workshop for berørte grunneiere innendørs 15. mars – Lille sal, kommunehuset i Ås, 18:00 – 20:00. Befaring i Skuterudbekken i mai. • E18 Retvet – Vinterbro. Statusmøte med Statens vegvesen 24. januar. PURA føler at SVV har vært lyttende, og tatt hensyn til våre innspill. • Årsmelding 2017 utarbeides – kommer i februar/mars, publiseres på www.pura.no • PURA fyller 10 år i år – samling 8. mai på Ingierstrand Bad & Restaurant. • Anita har skrevet lederartikkel i tidsskrift VANN 4/2017 – "Kampen om vannet". • PURA har sendt inn høringsuttalelse angående endringer i vannforskriften & naturmangfoldloven. <p>Ås:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omorganiserer kommunalteknikk – skiller ut prosjektavdeling som egen virksomhet, mens kommunalteknikk blir mer en ren driftsvirksomhet. • Konsekvenser for PURAs arbeid? Ås påser at riktige personer representerer kommunen i PURA. <p>Oslo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er opprettet et nettsted http://stormwater.no/ i 	

	<p>forbindelse med et doktorgradsarbeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prosjektet går ut på å samle inn data over oversvømmelser i Oslo – alle kan rapportere inn hendelser. • Mulighet for å utvide til kommuner i nærheten? <p><u>Bedre VANN:</u> Lars Buhler, Ås kommune, informerte om BedreVann. Dette er et meget nyttig verktøy for å formidle sammenhengen mellom standarden på tjenestene, investeringsbehov og utvikling av kostnadene innen vann- og avløpssektoren. Man kan på en god måte måle egen resultatutvikling over tid. I PURA er Oppegård, Nesodden og Ås medlemmer. Det oppfordres til at også Ski og Frogn melder seg inn. Se vedlagte presentasjon.</p>	
--	---	--